

Dosarul nr. 2ra-300/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A Brăgaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Simciuc, I. Secrieru, Iu. Cotruță)

Î N C H E I E R E

18 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Teodor Doga împotriva Companiei Aeriene „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea compensației, penalității, prejudiciului moral și comensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 25 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată, a fost admis apelul declarat de Teodor Doga, s-a casat parțial hotărârea din 30 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis în această parte o nouă hotărâre,

c o n s t a ț ă :

La 20 iunie 2018, Teodor Doga a depus cerere de chemare în judecată împotriva Companiei Aeriene „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la încasarea compensației, penalității, prejudiciului moral și comensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la data de 22 ianuarie 2018, în baza biletului cu nr. ETK 5722403608894C1, a fost pasager la cursa nr.9U0861 Chișinău-București, operată de Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată, zborul fiind programat pentru ora 07:30min.

A menționat că, după efectuarea procedurii de înregistrare pentru cursa aeriană potrivit orei comunicate de operatorul aerian la momentul emiterii biletului și îmbarcării la bordul aeronavei, acestuia i-a fost comunicat că zborul se amână din motive tehnice, nefiind specificată durata reținerii.

Teodor Doga a explicat că, a fost nevoit să aștepte până la ora 10:00, fără să i se ofere în acest timp o altă cursă alternativă pentru a ajunge la destinația finală, iar abia

la ora 10:00, după două ore și jumătate de așteptare, i-a fost comunicat faptul că aeronava va decola în jurul orei 11:00.

A mai afirmat că, pe parcursul perioadei de așteptare nu i-a fost oferită opțiunea redirectionării către destinația finală și nu a fost informat cu privire la drepturile sale în calitate de pasager. Însă, ulterior împreună cu ceilalți pasageri ai cursei nr.9U0861, au fost anunțați despre posibilitatea efectuării zborului de către operatorul „Air Moldova”, aeronava căruia a decolat din Aeroportul KIV spre București la ora 10:16min., ajungând la destinația finală - București la ora 11:10min., cu 3 ore mai târziu comparativ orarului de zbor stabilit inițial și comunicat în baza biletului de avion.

Reclamantul a susținut că, călătoria a fost efectuată în interes de serviciu. Respectiv, deplasarea spre București a fost determinată de necesitatea participării la o ședință anuală organizată de angajator, care a fost stabilită pentru ora 9:30min., iar prezența sa la această întrunire a fost imperativă, fiind unicul reprezentant la București al companiei în cadrul căreia activează. Ca urmare a întârzierii cursei aeriene a companiei „Air Moldova”, a ajuns la întrunirea sus-menționată în jurul orei 13:00, când aceasta deja a fost finalizată.

A precizat că, adițional disconfortului suferit pe parcursul perioadei de așteptare în care nu a primit asistența pe care operatorul aerian este obligat să o ofere pasagerilor, nu a putut realiza interesele programate pentru călătoria spre București. Iar, lipsa prezenței sale la București la ora programată și respectiv, imposibilitatea participării în cadrul întrunirii de serviciu, i-au adus prejudicii incontestabile în calitate de salariat, acest fapt nu doar a afectat imaginea sa față de angajator, dar și a adus daune reușitei și performanțelor anuale.

A relevat că, la data de 2 februarie 2018 a adresat Companiei Aeriene „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată reclamație, prin care a solicitat încasarea compensației în mărime de 250 de Euro pentru întârzierea zborului nr.9U0861 din 22 ianuarie 2018. Însă, prin răspunsul său, pârâtul a refuzat achitarea compensației solicitate, încălcând astfel în mod incontestabil obligațiile sale în calitate de transportator aerian, stabilite de normele legale ale Republicii Moldova.

În opinia reclamantului întrucât distanța ortodromică dintre Chișinău - București și durata întârzierii zborului se încadrează în parametrii menționați, în calitate de pasager este îndreptățit să primească compensația bănească în sumă de 250 de Euro.

A specificat că luînd în considerare acțiunile pasive ale pârâtului Compania Aeriana „Air Moldova” Societate cu Răspundere, ultimul se află în întârziere privind achitarea compensației pentru întârzierea zborului, începând cu data de 13 februarie 2018, reieșind din pretenția înaintată.

Reclamantul a opinat că în situația creată este în drept să i se achite penalitatea pentru perioada 13 februarie 2018 – 20 iunie 2018, în mărime de 10% pentru fiecare zi de întârziere, suma acesteia constituind 3 200 de Euro. Iar, pentru repararea prejudiciului moral cauzat ca urmare a întârzierii zborului Chișinău-București pârâtul datorează suma de 3 000 de lei.

În drept, și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art. 512, 514, 602, 616, 629, 980, 988, 1422-1423 Cod civil, Hotărîrea Guvernului nr. 836 și art. 5, 8, 81, 166-167 Cod de procedură civilă.

Teodor Doga a solicitat încasarea compensației pentru întârzierea zborului în mărime de 250 de Euro, penalitatea pentru întârzierea achitării compensației în mărime

de 3 200 de Euro, prejudiciul moral în mărime de 3 000 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 30 ianuarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost admis parțial acțiunea depusă de către Teodor Doga. S-a încasat de la Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată în beneficiul lui Teodor Doga compensația în mărime de 250 de Euro, convertiți în lei conform cursului oficial la data executării hotărârii judecătorești. În rest, pretențiile privind încasarea penalității, prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 25 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată, a fost admis apelul declarat de Teodor Doga, s-a casat parțial hotărârea din 30 ianuarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru în partea respingerii cerinței de încasare a prejudiciului moral și în această parte s-a emis o nouă hotărâre prin care: s-a încasat de la Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată în beneficiul lui Teodor Doga prejudiciul moral în sumă de 1 000 de lei. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată concluzia instanței de fond despre încasarea de la Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată în beneficiul lui Teodor Doga a compensației în mărime de 250 de Euro pentru întârzierea zborului, or, materialele cauzei denotă incontestabil efectuarea cursei nr.9U0861 Chișinău-București, programat pentru data 22 ianuarie 2019 ora 07:30min., cu o întârziere de peste trei ore, la 10:16min.

Mai mult, instanța ierarhic inferioară a remarcat că reținerea cursei respective a fost confirmată de către compania aeriană prin răspunsul la reclamația lui Teodor Doga, iar dat fiind faptul că motivul amânării invocat de către companie nu a fost probat în instanța de judecată, acesta nu poate fi reținut, iar conform circumstanțelor de fapt și normelor legale citate în acest sens, compania aeriană este răspunzătoare pentru reținerea cursei.

Instanța de apel a precizat că, Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată nu a negat faptul că a avut loc o întârziere cu o durată mai mare de 3 ore, iar conform art.17 lit.a) și art. 18 lit.a) din hotărârea Guvernului nr.836 pentru aprobarea Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, este stabilit dreptul pasagerilor de a primi o compensație din partea operatorului de transport aerian în mărime de 250 de Euro în cazul întârzierii zborurilor cu cel puțin 2 ore, distanța ortodromică a căroră este de 1500 de km și mai puțin, or, la caz operatorul aerian nu a oferit această compensație benevol, pe cale extrajudiciară.

Instanța de apel a considerat întemeiată și legală hotărârea primei instanțe în partea respingerii cerințelor privind încasarea penalității în sumă de 3 200 de Euro pentru întârzierea achitării compensației. Or, pe lângă faptul că în raport cu cerința de bază (încasarea compensației de 250 de Euro pentru reținerea zborului), quantumul penalității este unul disproporționat și exagerat, instanța de apel a notat că conform hotărârii de Guvern nr.836 din 8 noiembrie 2012, prin Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, sunt prevăzute categoriile de compensații care urmează a fi achitate, însă plata penalităților pentru întârzierea achitării compensației nefiind prevăzută.

Totodată, instanța inferioară a concluzionat că în partea respingerii compensării prejudiciului moral, prima instanță nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, fapt ce a dus la aplicarea eronată a normelor legale. Astfel, luând în considerare perioada și natura suferințelor determinate reclamantului, de starea fizică a acestuia, instanța de apel a conchis că compensarea reținerii zborului în cuantum de 250 de Euro precum și încasarea sumei de 1 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, sunt în măsură să compenseze orice suferință fizică sau psihică suportată de reclamant în legătură cu omisiunile operatorului zborului.

La data de 16 decembrie 2019, Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată a declarat recurs împotriva deciziei din 25 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În motivarea cererii de recurs a invocat că, la adoptarea soluției instanțele ierarhic inferioare au comis încălcări referitor la aplicarea dreptului material și anume nu a fost aplicată legea care urma a fi aplicată, au fost interpretate eronat dispozițiile normative privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea întârzierii zborului.

A menționat că, instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerare că intimatul a invocat reținerea cu 3 ore a cursei Chișinău-București, fără a proba acest fapt juridic, iar din materialele anexate la dosar însuși de intimat se dovedește că reținerea a durat doar 2 ore.

A afirmat că suma solicitată de către intimat cu titlu de compensație este exorbitant de mare ținând cont de faptul că acestuia nu i s-a cauzat vreun prejudiciu.

A subliniat că, cursa 9U0861 Chișinău-București din 22 ianuarie 2018 a fost reținută din cauza defecțiunii tehnice a aeronavei ER-ECB a companiei, circumstanță care a dus la imposibilitatea îndeplinirii curselor la ora stabilită, din cauza pericolului de securitate a zborului. Deci, este clar că dacă defecțiunea unui aparat tehnic nu este un caz de forță majoră, însă reprezintă un caz fortuit care exclude răspunderea juridică civilă.

În drept, recurentul și-a întemeiat cererea de recurs în baza dispozițiilor art. 14 din Legea cu privire la protecția consumatorilor nr. 105 din 13 martie 2003, cap. I pct. 2 și 3 din hotărârea nr. 836 din 8 noiembrie 2012, art. 67, 94, 118, 429-445 Cod de procedură civilă.

La 20 ianuarie 2020 în adresa lui Teodor Doga a fost expediată copia recursului depus de către Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, plicul însă a fost returnat cu mențiunea nereclamat. Iar, intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Completul reține că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa participanților la proces la 11 octombrie 2019 (f.d. 126), însă dovada legală de recepționare a acesteia de către recurent lipsește. Din acest considerent, completul consideră că recursul din 16 decembrie 2019 este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată, completul Colegiului civil, comercial și

de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru

Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de către Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu